

Article Type / Makale Türü : Review / Değerlendirme

**Açık Artırma Teorisi, 2020 Nobel Ekonomi Ödülü Sahipleri MILGROM ve WILSON Çalışmaları
Üzerine Kısa Değerlendirmeler**

Dr. Öğr. Üyesi Tuğba NUR TOPALOĞLU¹

¹ Şırnak Üniversitesi, Dr. Öğr. Üyesi Tuğba NUR TOPALOĞLU

Stanford Üniversitesi'nden Paul R. Milgrom ve Robert B. Wilson'a 2020 Nobel Ekonomi Bilimleri Ödülü, Açık Artırma Teorisine yaptıkları katkıların küresel olarak pratik uygulamalarda kullanılması ve topluma büyük fayda sağlaması nedeniyle verildi.

Paul Milgrom 1948 yılında Detroit, Michigan'da dünyaya gelmiştir. İlk olarak Dewey okuluna ardından Oak Park Lisesi'ne gitmiştir. 1970 yılında, Michigan Üniversitesi Matematik Bölümü'nden mezun olmuştur. 1975 yılında Stanford Üniversitesine MBA programına girmiş olup, 1978 yılında istatistik alanında yüksek lisans, işletme alanında doktora derecesini almıştır. Milgrom 1982-1987 yılları arasında Yale Üniversitesi'nde ekonomi ve yönetim alanında profesör olarak çalışmış, 1987 yılında ise iktisat profesörü olarak doktora derecesini aldığı Stanford üniversitesine dönmüştür. Bugün hala Stanford üniversitesinde çalışmaktadır. Milgrom, 1980 ve 1990'larda oyun teorisine, oyun-teorik analizi, tekrarlanan oyunlar, süper modüler oyunlar ve oyunlarda öğrenme gibi konularda temel katkılar yapmıştır. Milgrom, yönetim, örgüt faaliyetleri, ekonomi, oyun teorisi, açık artırma teorisi ve radyo spektrumu gibi birçok konuya araştırmalarında yer vermiştir.

Robert B. Wilson ise 1937 yılında Cenevre, Nebraska'da dünyaya gelmiştir. Nebraska'daki Lincoln Lisesinden mezun olduktan sonra Harvard Üniversitesi'ne tam burs kazanarak kabul edilmiştir. Wilson, Harvard Üniversitesi'nde 1961 yılında yüksek lisans, 1963 yılında doktora derecesini almıştır. Ardından Los Angeles, California Üniversitesi'nde kısa bir süre çalışmıştır. 1964 yılında Stanford üniversitesinde çalışmaya başlamış ve halen burada işletme fakültesinde çalışmaktadır. Wilson, oyun teorisini, organizasyon teorisi, doğrusal olmayan fiyatlandırma, stokastik oyunlar, özel bilgiler ile pazarlık ve açık artırma teorisi gibi birçok konuya araştırmalarında yer vermiştir.

Açık Artırma Teorisini uygulamaya koyma dönemi, 1993-94 yıllarında Amerika Birleşik Devletleri'ndeki radyo spektrum müzayedelerinin tasarımı ve işletilmesiyle başlamıştır. İktisat müzayedeleri ise 1960'lı yıllarda başlamıştır. 1996 yılına gelindiğinde ise açık artırma teorisi etkisini göstermiş ve kurucusu William Vickrey ekonomi biliminde Nobel ödülüne layık görülmüştür (Milgrom, 2003). Vickrey'in çalışmasından sonra birçok araştırmacı açık artırma teorisine katkıda bulunmuştur. Bağımsız-bağımlı değerler ve özel-ortak değerleri içeren simetrik açık artırmaları inceleyerek Milgrom ve Weber (1982) Açık Artırma Teorisine katkıda bulunmuşlardır. Wilson, ortak bir değere (önceden belirsiz olan ancak sonradan herkes için aynı olan bir değer) sahip nesnelerin müzayedeleri için teori

geliştirmiştir. Wilson, mantıklı teklif verenlerin teklifleri ortak değere ilişkin kendi en iyi tahmininin altına koyma eğiliminde olmalarının nedenini “kazanan laneti” yani çok fazla ödeme yapmak ve kaybetmek konusunda endişeli olmalarıyla açıklamaktadır. Milgrom, sadece ortak değerlere değil aynı zamanda teklif verenlerde değişen özel değerlere de izin veren daha açık bir açık artırma teorisi formüle etmiştir. Teklif verme stratejilerini, iyi bilinen bir dizi açık artırma biçiminde analiz ederek, teklif verenler teklif verme sırasında birbirlerinin tahmini değerleri hakkında daha fazla bilgi edindiğinde satıcıya daha yüksek beklenen gelir sağlayacağını göstermiştir. Milgrom, Wilson ve meslektaşlarının geliştirdiği bu tasarım, dünya çapında yüzlerce milyar doları kapsayan sayısız radyo spektrumu, elektrik ve doğalgaz müzayedesine kopyalanmış ve uyarlanmıştır (www.nobelprize.org)

KAYNAKLAR

en.wikipedia.org

Milgrom, P. R. (2003). Putting Auction Theory to Work

Milgrom, P. R. ve R. J. Weber (1982), A Theory of Auctions and Competitive Bidding, *Econometrica*, 49, 1089-1122.

web.archive.org

www.gsb.stanford.edu

www.nobelprize.org